

ÎNCHEIERE

04 octombrie 2017

mun. Chişinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

În componența:

Președintele completului
Judecători

Valentina Clevadi
Dumitru Mardari, Iuliana Oprea

soluționând chestiunea privind admisibilitatea recursului declarat de către Ministerul Justiției,

în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Kemal Erkut împotriva Ministerului Justiției și Procuraturii Generale privind repararea prejudiciului material și moral cauzat în urma acțiunilor ilicite ale organului de urmărire penală și instanțele de judecată, obligarea de a cerere scuze și încasarea cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei Curții de Apel Chişinău din 23 februarie 2017, prin care s-a respins apelul declarat de Ministerul Justiției și s-a menținut hotărârea Judecătoriei Buiucani, mun. Chişinău din 24 noiembrie 2016,

c o n s t a t ă :

La 03 octombrie 2016, Kemal Erkut s-a adresat cu cererea de chemare în judecată împotriva Ministerului Justiției și Procuraturii Generale, prin care a solicitat încasarea din contul bugetului de stat în beneficiul său a prejudiciului material în sumă de 237,716 lei și a prejudiciului moral în sumă de 50 000 lei, obligarea Procurorului General de a aduce reclamantului scuze oficiale în numele statului și încasarea din contul bugetului de stat în beneficiul acestuia a cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat că, fiind cetățean al republicii Cipru, împreună cu ruda sa Mustafa Sertach, la data 28 ianuarie 2016, cu cursa Londra-Chişinău au aterizat pe Aeroportul Internațional Chişinău cu scopul ca să se logodească cu cetățeanca Republicii Moldova, Vera Ceban.

Aflându-se la Aeroportul Internațional Chişinău la ghișeu de control al pașaportului se aflau două doamne care la prezentarea pașaportului său, cât și a pașaportului lui Mustafa Sertach una dintre acele doamne a ieșit din ghișeu și întorcându-se peste 10-15 minute, a întrebat reclamantul de ce a pus bani în interiorul pașaportului, la care reclamantul a declarat că probabil banii au nimerit întâmplător, deoarece în buzunarele unde erau pașapoartele acolo erau și banii.

După ce au fost interogați fără a le prezenta vreo copie a procesului-verbal de audiere și a procesului-verbal de ridicare a pașapoartelor, anchetatorul le-a spus că sunt liberi și pot pleca. Atunci i-a cerut anchetatorului pașapoartele prezentându-i biletul de întoarcere pentru data de 06 februarie 2016, însă anchetatorul le-a

comunicat că timp de 2-3 zile acestora le vor fi restituite pașapoartele.

Comunică că după aproximativ patru ore de la aterizare în sala de așteptare a aeroportului s-au întâlnit cu Ceban Vera care le-a spus că și ea a fost interogată de doi polițiști, unul dintre ei i-a dat numărul de telefon și i-a spus că a doua zi să se apropie de el la sectorul de poliție care se află în spatele aeroportului.

Relatează reclamantul că a doua zi dânsul împreună cu Ceban Vera și Mustafa Sertach au plecat la aeroport, ajungând acolo ei au rămas în sala aeroportului, iar Ceban Vera a plecat la sectorul de poliție. După ce a ieșit de la sectorul de poliție Ceban Vera le-a comunicat acestora că polițistul pe nume Aurel i-a dat un număr de telefon a unui avocat care trebuia chipurile să-i ajute.

În aceeași zi, Ceban Vera a telefonat avocatul la care ultimul i-a comunicat că persoanele străine cărora li s-a luat pașapoartele trebuie să achite câte 600 euro pentru a le întoarce. Nefiind de acord cu aceasta, dâșii au scris o plângere la organele competente pentru faptul că de la ei se pretind bani.

Astfel, în baza plângerii depuse, de către DGUP a CNA a fost pornită cauza penală nr.2016970044, conform art.42, 324 alin.(1) Cod penal pe faptul coruperii pasive comise de către avocat și unul dintre colaboratorii poliției care estorcau bani de la cetățenii Republicii Cipru Kemal Erkut și Mustafa Ertach.

Indică reclamantul că la 24 februarie 2016 ofițerul de urmărire penală P.C.E. al direcției Generale Urmărire penală a C.N.A., locotenent colonel Ciobanu Vladislav i-a înaintat lui Kemal Erkut ordonanța de recunoaștere în calitate de bănuț în comiterea infracțiunii prevăzute de art.325 alin.(2) lit. b) Cod penal.

La 29 februarie 2016, de către procurorul Procuraturii Anticorupție Munteanu Ion i-a fost adusă spre cunoștință ordonanța prin care a fost scos de sub urmărire penală, pașaportul și bancnota de 10 euro i s-a restituit.

Consideră reclamantul că ofițerul de urmărire penală al P.C.E. al Direcției Generale Urmărire penală a C.N.A. locotenent colonel Ciobanu Vladislav și organul de urmărire penală al SUP a SPP Aeroportul Internațional Chișinău, cât și procurorul care a condus urmărirea penală au încălcat drepturile constituționale.

Menționează reclamantul că, prin ordonanța din 29 februarie 2016 emisă de către procurorul în Procuratura Anticorupție Munteanu Ion, de iure și de facto s-a constatat că urmărirea penală în privința reclamantului a fost începută în lipsa probelor, nu a existat temei de a aplica măsuri de constrângere în privința acestuia și de al bănuț în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art.325 alin.(1) lit. b) Cod penal.

Totodată, indică că a fost bănuț ilegal în comiterea acțiunilor pe care nu le-a comis, iar colaboratorii care au instrumentat cauza penală în privința lui intenționat și-au depășit atribuțiile de serviciu.

Pe parcursul urmăririi penale dânsul nu s-a autodenunțat și nu a recunoscut săvârșirea infracțiunii fabricate de către organul de urmărire penală care a administrat cauza penală.

Constată reclamantul că, ilegal a fost intentat dosarul penal nr.2016875005 pe semnele infracțiunii prevăzute de art.325 alin.(2) lit. b) Cod penal fapt care cade sub incidența înaintării cerințelor despăgubirii atât materiale cât și morale.

În pofida faptului că bănuțelile respective au fost deja anterior argumentat respinse, colaboratorii urmăririi penale PCE al direcției Generale Urmărire Penală a CNA și-au realizat intențiile sale, fără a-i aduce probe obiective, considerându-l deja criminal.

Indică reclamantul că, până la moment nici procurorul care a condus urmărirea penală nici procurorul ierarhic superior nu i-au adus scuze oficiale în

numele statului. Astfel, toate aceste acțiuni i-au pricinuit imense stresuri și suferințe sufletești care evident i-au agravat starea sănătății.

Specifică reclamantul că la 06 februarie 2016 avea bilet retur achitat în prealabil la avionul cu cursa nr.3797 spre Marea Britanie, însă, din cauza circumstanțelor expuse, costul biletului retur fiind la prețul de 141 lire sterline.

Aflându-se pe teritoriul Republicii Moldova, dânsul a avut nevoie să închirieze un automobil, deoarece locuia în sat și trebuia să se prezinte la organul de urmărire penală în mun. Chișinău. Conform contractului de locațiune cu nr.CPE 496/4577 din 28 ianuarie 2016 și 01 martie 2016, reclamantul a închiriat automobilul Toyota Carolla de pe data de 28 ianuarie 2016 până pe 06 februarie 2016 achitând 4648 lei și de pe data de 01 martie 2016 până pe 06 martie 2016 achitând 3292 lei. În total, cheltuielile pentru închirierea automobilului constituie 7940 lei.

Suma pretinsă de reclamant constituie 7 237 lire sterline (185 267 lei), suma pentru salariul lunar ratat, 141 lire sterline (3609 lei), suma pentru biletul retur ratat la avion, 1500 lire sterline (38400 lei), suma pentru închirierea imobilului în care trebuia să-și desfășoare activitatea profesională, (7237+141+1500=8878) lire sterline conform ratei de schimb a BNM constituie 227276 lei) și 7940 lei pentru închirierea automobilului și 2500 lei pentru asistența juridică, în total 237 716 lei. Astfel, prejudiciul moral, reclamantul îl estimează la suma de 50000 mii lei.

Prin hotărârea Judecătoriei Buiucani mun. Chișinău din 24 noiembrie 2016, acțiunea a fost admisă parțial, fiind dispusă încasarea din contul bugetului de stat în beneficiul lui Kemal Erkut a prejudiciului moral cauzat în sumă de 15 000 lei. În rest acțiunea a fost respinsă ca neîntemeiată.

La 24 noiembrie 2016, Ministerului Justiției a contestat cu apel hotărârea primei instanțe, solicitând casarea acesteia cu emiterea unei noi hotărâri prin care acțiunea să fie respinsă integral ca neîntemeiată.

În motivarea apelului a indicat că, prima instanță la adoptarea hotărârii nu a constatat și nu a elucidat pe deplin circumstanțele care au importanță pentru soluționarea pricinii în fond, concluziile expuse în hotărâre sunt în contradicție cu circumstanțele pricinii, cât și au fost încălcate și aplicate eronat normele de drept procedural.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 23 februarie 2017, s-a respins apelul declarat de către Ministerului Justiției și s-a menținut hotărârea Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău din 24 noiembrie 2016.

Pentru a hotărî astfel, instanța de apel a conchis că motivele invocate de apelant nu și-au găsit reflectare de fapt în probele acumulate la materialele dosarului, argumentele formulate în cererea de apel sunt neîntemeiate.

Totodată, instanța de apel a indicat că, prima instanță a dat o apreciere obiectivă și justă probelor administrate, a constatat și elucidat pe deplin toate circumstanțele care au importanță pentru soluționarea pricinii și corect a aplicat normele de drept material și procedural și în consecință a adoptat o hotărâre legală și întemeiată.

Nefiind de acord cu decizia instanțe de apel, Ministerului Justiției a declarat recurs, prin care solicită admiterea recursului, casarea integrală a deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe din 24 noiembrie 2016, cu emiterea unei noi hotărâri prin care acțiunea înaintată de Kemal Erkut să fie respinsă integral.

Prin referința depusă la 30 august 2017, Procuratura Generală, reprezentată de Danilescu Cristina, consideră că acțiunea depusă de Kemal Erkut este neîntemeiată,

invocând absența temeiurilor prevăzute la art. 6 al Legii privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești, care ar acorda dreptul intimatului la repararea prejudiciului cauzat.

Instanța de recurs constată că, decizia instanței de apel din data de 23 februarie 2017 a fost expediată recurentului la 11 aprilie 2017, însă deoarece la materialele cauzei nu există dovada recepționării acesteia, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție, prin prisma art. 434 CPC, consideră recursul depus la data de 21 iulie 2017 în termen.

Pledând pentru admiterea recursului în sensul declarat, recurentul consideră că soluția instanței de apel este pripită, fapt ce rezultă din nedeterminarea naturii juridice a obiectului litigiului, criteriu care presupune prin sine lămurirea corectă și certă a situației de fapt și de drept.

De asemenea, susține că instanța de apel examinând apelul a trecut în mod superficial argumentele invocate de către Ministerului Justiției și materialul probator anexat la materialele cauzei, fără a examina legalitatea și temeinicia hotărârii supusă apelului sub toate aspectele, în raport cu legislația ce guvernează litigiul în cauză.

Examinând temeiurile recursului în raport cu materialele pricinii, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia că, recursul declarat de Ministerului Justiției, urmează a fi declarat inadmisibil, din următoarele considerente.

În conformitate cu prevederile art. 432 alin. (1) CPC, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

În conformitate cu art. 432 alin. (2) CPC, se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească: nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată; a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată; a interpretat în mod eronat legea; a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

În conformitate cu art. 432 alin. (3) CPC, se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care: pricina a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei; pricina a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată; în judecarea pricinii au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului; instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces; în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată; hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

Alin. (4) al articolului menționat prevede că, săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

În conformitate cu art. 433 lit. a) CPC, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat Ministerului Justiției, este declarativ și nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3), (4) CPC, care să justifice afirmația de ilegalitate a deciziei instanței de apel.

Călăuzindu-se de prevederile art. 440 CPC, completul a constatat existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433 CPC și anume lit. a), care expres prevede că cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).

În cazul de față, argumentele invocate de către recurent în cererea de recurs nu se încadrează în limitele stabilite de norma indicată, nefiind posibilă determinarea aspectului de legalitate al deciziei instanței de apel ce urmează a fi supus controlului judiciar.

Or, recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

Completul reiterează și faptul că, recursul trebuie să fie unul „efectiv”, atât în practică, cât și în drept. Un astfel de recurs este cerut pentru pretențiile care pot fi considerate ca fiind „serioase și legitime” conform Convenției (a se vedea Mitropolia Basarabiei și alții vs. Moldova, nr. 45701/99 § 137, ECHR 2001-XII). În același timp, conform jurisprudenței CEDO, recursurile trebuie să fie efective, adică să fie capabile să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, la fel recursul trebuie să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri (cauza Asito vs Republica Moldova, 10 iulie 2001, Meyer vs Germania, 22 martie 2016), însă în recursul declarat de către Ministerului Justiției asemenea aspecte nu se regăsesc.

Astfel, reieșind din considerentele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de către Ministerului Justiției, ca inadmisibil.

În conformitate cu art. art. 270, 431 alin. (2), art. 433 lit. a), art. 440 CPC, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d i s p u n e:

Recursul declarat de către Ministerului Justiției se consideră inadmisibil.
Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului

Valentina Clevadi

Judecători

Dumitru Mardari

Iuliana Oprea